

Mallan luonnonpuiston järjestyssääntöluonnos 13.12.2023

Vahvistettu

Lainvoimainen

Pinta-ala (ha)

3 079

josta vesialuetta (ha)

222

Sijainti

Maakunta	Kunta
Lapin maakunta	Enontekiö

Perustamissäädökset

Säädöksen nimi	Säädöksen numero
Laki eräiden luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtiomaille	83/1938

Alueen suojelun perusteet

Mallan luonnonpuisto on perustettu luonnonsuojelulain (71/1923) 1 §:n mukaiseksi yleiseksi luonnonsuojelualueeksi sen luonnon säilyttämiseksi koskemattomana

Yleistä

Metsähallitus on luonnonsuojelulain (9/2023) 58 § nojalla antanut seuraavan Enontekiön kunnassa sijaitsevaa Mallan luonnonpuistoa koskevan järjestyssäännön.

Tämän järjestyssäännön määräykset perustuvat säädöksiin, jotka luetellaan kohdissa "Järjestyssäännöllä annettavat säädökset" sekä "Luonnonsuojelusäädökset" ja "Muu lainsäädäntö". Lisäksi järjestyssäännössä on määräyksiä, jotka Metsähallitus on luonnonpuiston hallinnosta vastaavana viranomaisena maanhaltijan ominaisuudessa oikeutettu ja velvollinen antamaan.

Järjestyssäännön määräykset noudattavat periaatteita, jotka on esitetty Metsähallituksen 27.6.2019 luonnonsuojelulain (1096/1996) 19 §:n nojalla hyväksymässä Mallan luonnonpuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Mallan luonnonpuisto on perustettu 18.2.1938 annetulla lailla 83/1938. Luonnonpuiston rauhoitus-säännökset perustuvat vuoden 2023 luonnonsuojelulakiin (9/2023).

Tällä päätöksellä kumotaan Metsäntutkimuslaitoksen 20.12.1993 antama Mallan luonnonpuiston järjestyssääntö.

Luonnonsuojelusäädökset

- Luonnonsuojelulaki (9/2023) 49 §.

Muu lainsäädäntö

- Järjestyslaki (612/2003) 3 §
- Jätelaki (646/2011) 72 §
- Laki Metsähallituksesta (234/2016) 5 §
- Maastoliikennelaki (1710/1995) 4 §, 5 §
- Metsästyslaki (615/1993) 51 §, 53 § ja 84 §
- Muinaismuistolaki (295/1963) 1 §
- Pelastuslaki (379/2011) 6 §
- Suomen perustuslaki (731/1999) 17 §.

Saamelaisten perustuslailliset oikeudet

Mallan luonnonpuisto kuuluu saamelaisten kotiseutualueeseen. Saamelaisilla alkuperäiskansana on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään, kulttuuriaan (perustuslaki 731/1999 17 §) ja kulttuuri-
muotoonsa kuuluvia perinteisiä elinkeinoja kuten poronhoitoa ja kalastusta. Lisäksi Metsähallituksen hallinnassa olevien luonnonvarojen hoito, käyttö ja suojelu on sovitettava yhteen saamelaisten kotiseutualueella siten, että saamelaisten kulttuurin harjoittamisen edellytykset turvataan (laki Metsähallituksesta 234/2016 6 §).

Säädöspohjaiset yleiset kiellot

Mallan luonnonpuistossa on kielletty

- 1) rakentaa rakennuksia, rakennelmia tai teitä (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 2) ottaa maa-aineksia tai kaivoskivennäisiä tai vahingoittaa maa- tai kallioperää (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 3) ojittaa (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 4) ottaa tai vahingoittaa sieniä, puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 5) pyydystää, tappaa tai hätyyttää luonnonvaraisia selkärangkaisia eläimiä tai hävittää niiden pesiä tai pyydystää tai kerätä selkärangattomia eläimiä (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 6) ryhtyä muihin kuin 1–5 kohdassa tarkoitettuihin toimiin, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan, eliölajien säilymiseen tai alueen perustamistarkoitukseen (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 7) roskata (jätelaki 646/2011 72 §)
- 8) vahingoittaa kiinteitä muinaisjännöksiä tai raunioita (muinaismuistolaki 295/1963 1 §)
- 9) pitää irrallaan koiria tai muita kotieläimiä lukuun ottamatta poronhoitotöissä käytettäviä koiria (metsästyslaki 51 §)
- 10) harjoittaa muuta ihmisiä häiritsevää toimintaa (järjestyslaki 612/2003 3 §)
- 11) syyttää nuotio tai muu avotuli Ilmatieteen laitoksen antaman metsä- tai ruohikkopalovaroituksen aikana tai jos olosuhteet kuivuuden, tuulen tai muun syyn takia ovat sellaiset, että metsäpalon, ruohikkopalon tai muun tulipalon vaara on ilmeinen (pelastuslaki 379/2011 6 §)

Edellä mainittujen lisäksi ovat voimassa muista säädöksistä ja kulloinkin voimassa olevista viranomais määräyksistä johtuvat kiellot.

Muut kiellot ja määräykset

Järjestyssäännöllä annettavat määräykset

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Liikkuminen	<p>Sallittu 16.5.–31.10. vain jalkaisin maastoon merkittyjä retkeilyreittejä pitkin (karttaliite). Merkittyjen reittien ulkopuolella saa liikkua vain Metsähallituksen kirjallisella luvalla.</p> <p>Liikkumisrajoitus ei koske luonnonsuojelulain (9/2023) 50 §:n 1 momentin 11 kohdan mukaista haavoittuneen eläimen lopettamista ja kuolleen riistaeläimen haltuun ottoa eikä liikkumista 50 §:n 4 momentin mukaisissa viranomaistehtävissä. Liikkumisrajoitus ei myöskään koske liikkumista välttämättömissä poronhoitotöissä.</p>	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Liikkuminen	<p>Sallittu 1.11.–15.5. riittävän lumipeitteen aikana omin voimin, esimerkiksi hiihtäen tai lumikengillä, koko luonnonpuiston alueella.</p> <p>Liikkumisrajoitus ei koske luonnonsuojelulain (9/2023) 50 §:n 1 momentin 11 kohdan mukaista haavoittuneen eläimen lopettamista ja kuolleen riistaeläimen haltuun ottoa eikä liikkumista 50 §:n 4 momentin mukaisissa viranomaistehtävissä. Liikkumisrajoitus ei myöskään koske liikkumista välttämättömissä poronhoitotöissä.</p>	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Leirytyminen	Sallittu vain merkityillä alueilla Kuohkimajärven autio- ja varustupien pihapiireissä.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Pyöräily	Kielletty.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Ratsastus	Kielletty.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Porovaljakkotoiminta	Porovaljakolla ajaminen on sallittu Metsähallituksen kirjallisella luvalla 1.11.–15.5.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Koiravaljakkotoiminta	Kielletty.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Vesiliikenne	Moottoriveneily ja muu vesikulkuneuvoilla liikkuminen on sallittu luonnonpuistoon kuuluvalla alueella Kilpisjärvellä.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §

Muut luonnonsuojelusäädöksiin perustuvat määräykset

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Marjastus ja sienestys	Kielletty.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 49 §
Ilma-aluksella laskeutuminen	Kielletty. Harkinnan mukaan Metsähallitus voi myöntää lupia ilma-aluksella laskeutumiseen luonnonpuiston toimintaan soveltuvaan tarkoitukseen.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 51 §
Metsästys	Kielletty. Sallittu lopettaa haavoittunut eläin sekä ottaa haltuun alueelle kuollut riistaeläin alueen ulkopuolella tapahtuvaan metsästykseseen liittyvässä tilanteessa noudattaen, mitä metsästyslaissa säädetään. Haavoittuneen eläimen jäljittämistä luonnonsuojelualueella, tarpeesta tällaisen eläimen lopettamiseen sekä alueelle kuolleen riistaeläimen haltuunotosta tulee ilmoittaa viipymättä Metsähallitukselle.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 49 §, 50 §, Metsästyslaki (615/1993) 84 §
Poronhoito	Sallittu poronhoitolain mukaisesti. Metsähallitus voi rajoittaa porojen laiduntamista luonnonpuistossa, jos se luonnontieteellisen tiedon pohjalta on välttämätöntä alueen lajien ja luontotyyppien turvaamiseksi.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 50 §, Laki eräisen luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille (83/1938) 4 a §, Poronhoitolaki (848/1990)
Viranomaistoiminta	Luonnonpuistossa saadaan tilanteen niin vaatiessa ryhtyä maanpuolustuksen, Rajavartiolaitoksen tehtävien, pelastustoiminnan, ihmisiin tai eläimiin tarttuvien tautien ja kasvintuhoojien torjunnan tai eläinsuojelun edellyttämiin välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet tulee toteuttaa siten, ettei niillä aiheuteta alueen perustamistarkoitukselle suurempaa haittaa kuin on välttämätöntä.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 50 §
Muu toiminta	Tieteellisessä tai opetuksellisessa tarkoituksessa tapahtuva eläinten tappaminen ja pyydystäminen sekä eläinten pesien, kasvien, elävien ja kuolleiden kasvosien ja kivennäisnäytteiden vähäinen ottaminen on sallittu Metsähallituksen kirjallisella luvalla.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 51 §
Muu toiminta	Sallittu rakentaa, entistää ja kunnostaa alueen hoitoa, valvontaa, tutkimusta, yleisön opastamista ja kävijäturvallisuutta sekä retkeilyä ja alueeseen tutustumista varten tarpeellisia rakennuksia, rakennelmia ja polkuja.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 50 §
Muu toiminta	Metsähallitus voi myöntää luvan myös muihin luonnonsuojelulain 51 §:n mukaisiin toimenpiteisiin luonnonpuiston perustamistarkoitusta vaarantamatta.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 51 §
Muu toiminta	Minkin ja supikoiran pyydystäminen ja tappaminen on sallittu Metsähallituksen suostumuksella alueen perustamistarkoitusta vaarantamatta. Toimintaan	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 50 §, 56 §,

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
	tarvitaan lisäksi luonnonsuojelulain 56 §:n mukainen liikkumislupa Metsähallitukselta.	Metsästyslaki (615/1993) 48 §
Muu toiminta	Luonnonpuistossa saadaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta Metsähallituksen luvalla vähentää muiden kuin 50 §:n 3 momentissa tarkoitettujen kasvi- ja eläinlajien yksilöiden lukumäärää, jos ne ovat liian runsaslukuisia tai muutoin vahingollisia.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 51 §

Muut määräykset

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Kalastus	Kielletty liikkumisrajoitusten takia. Sallittu vesikuluneuvosta luonnonpuistoon kuuluvalla Kilpisjärven alueella kalastussäädösten mukaisesti.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Tulenteko	Kielletty.	Pelastuslaki (379/2011) 6 §
Maastoliikenne lumettomana aikana	Kielletty. Metsähallitus voi myöntää lupia maastoliikenteeseen Metsähallituksen maastoliikenneperiaatteiden mukaan. Poronhoitotöihin kuuluva maastoliikenne sallittu maastoliikennelain mukaisesti.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 58 §, Maastoliikennelaki (1710/1995) 4 §, 5 §
Maastoliikenne lumipeitteisenä aikana	Kielletty. Metsähallitus voi myöntää lupia maastoliikenteeseen Metsähallituksen maastoliikenneperiaatteiden mukaan ja hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisten latureittien huoltoon. Maastoliikenne on sallittu Kilpisjärvellä jääpeitteisenä aikana. Poronhoitotöihin kuuluva maastoliikenne sallittu maastoliikennelain mukaisesti.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 58 §, Maastoliikennelaki (1710/1995) 4 §, 5 §

Liitekarta. Mallan luonnonpuiston järjestyssääntö. Enontekiö

Liite. Mallan luonnonpuiston järjestyssääntö. Enontekiö.

